

Sygn. akt VI U 1150/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 kwietnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Janusz Madej

Protokolant – st. sekr. sądowy Jolanta Bieniaszewska

po rozpoznaniu w dniu 10 kwietnia 2014 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołania H. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 4 marca 2013 r., znak:(...)

w sprawie H. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o emeryturę

I zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznaje ubezpieczonemu H. D. prawo do emerytury od dnia(...)

II nie stwierdza odpowiedzialności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji;

III zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. na rzecz H. D. 180 (sto osiemdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

Na oryginale właściwy podpis.

Sygn. akt VI U 1150/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 4 marca 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił przyznania H. D. prawa do emerytury. Organ rentowy powołał się na przepisy art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U z 2009 roku Nr153, , poz. 1227 ze zm.) i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 z 1983 r., poz. 43.)

W uzasadnieniu wydanych decyzji organ rentowy wskazał, iż ubezpieczony nie spełnia wymogów określonych w /w przepisach, ponieważ nie udokumentował wymaganego 15 letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony złożył odwołanie od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę poprzez przyznanie mu prawa do emerytury. Ubezpieczony wskazał, iż w warunkach szczególnych był zatrudniony w okresie od dnia 5 lipca 1971 roku

do dnia 31 grudnia 1998 roku, na powyższą okoliczność wniósł o przeprowadzenie dowodu z zeznań wskazanych przez niego świadków.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. wnosił o oddalenie odwołania, podtrzymując dotychczasowe stanowisko. Nadto pozwany wskazał, iż nie uwzględnił ubezpieczonemu jako pracy wykonywanej w szczególnych warunkach powyższego okresu zatrudnienia, bowiem z przedłożonego przez ubezpieczonego świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach, sporządzonego przez (...) Zarząd (...), brak informacji w jakich okresach ubezpieczony pracował jako lakiernik a w jakich okresach pracował jako ślusarz remontowy.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Ubezpieczony H. D. (ur. dnia (...)) dnia 18 lutego 2013 złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury. Organ rentowy uznał za udokumentowany staż ubezpieczeniowy na dzień 31 grudnia 1998 roku w wymiarze 30 lat, 3 miesięcy i 2 dni , w tym żadnego okresu pracy w warunkach szczególnych. Ubezpieczony nie jest członkiem OFE.

- okoliczności bezsporne

Sporną pozostawała okoliczność czy ubezpieczony przez okres, co najmniej 15 lat był zatrudniony w warunkach szczególnych.

Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe, na podstawie, którego ustalił następujący stan faktyczny.

Ubezpieczony H. D. w okresie od dnia 5 lipca 1971 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku był zatrudniony w Wojskowym (...) Zarządzie (...), a następnie w (...) Zarządzie (...) w B.. Ubezpieczony pracował na stanowisku konserwatora sprzętu przeciwpożarowego oraz aparatów oddechowych w dziale produkcji pomocniczej (obecnie baza zabezpieczenia). Dział produkcji pomocniczej składał się z trzech warsztatów- warsztatu zajmującego się remontami sprzętu przeciwpożarowego i aparatów oddechowych, drugi warsztat był warsztatem mechanicznym (wcześniej warsztat mechaniczno- elektryczny) oraz trzeci warsztat stolarski w którym produkowano meble oraz remontowano sprzęt kwaterunkowy- łóżka, krzesła, stoły, wyposażenie sal żołnierskich oraz szafki metalowe. Ubezpieczony przez cały okres zatrudnienia zajmował się remontem gaśnic, agregatów proszkowych służących do gaszenia pożarów. Ubezpieczony zajmował się wysypywaniem i napełnianiem środkiem gaśniczym gaśnic. Były to środki pyliste. Środki te były dostarczane do miejsca pracy ubezpieczonego w warsztacie w workach na paletach. Ubezpieczony rozcinał worek ze środkiem gaśniczym i przez niemieckie urządzenie Junior przesypywał proszek do gaśnicy. Urządzenie Junior działało jakby w formie odkurzacza, zasysało środek gaśniczy z worka i przemieszczało do gaśnicy. Gaśnicę podstawiało się do urządzenia Junior, które miało dyszę napełniającą środkiem gaśniczym gaśnicę. Dysza miała kształt leja, końcówka dyszy dopasowana była do średnicy dyszy gaśnicy. Gdy urządzenie Junior zasysało środek gaśniczy z worków , to powstawało zapylenie. Przy odłączaniu gaśnicy od urządzenia również powstawało zapylenie, ubezpieczony pracował w maskach. Pomieszczenie cały czas było zapyłone. Przy wykonywaniu tej czynności ubezpieczony zakładał na twarz półmaskę zakrywającą nos i usta.

Ubezpieczony rozpoczynał remont gaśnic w ten sposób, iż zdierał szczotką rotacyjną nalepki na gaśnicy. Grubsze nacieki farby na obudowie gaśnicy usuwał szczotką rotacyjną. Gaśnicę podkładał pod tę szczotkę, była to szczotka drucziana - montowana na wale, który był łożyskowany. Wał zamontowany był w urządzeniu nazywanym szczotkarką. Różnica między szczotkarką, a szlifierką jest taka, że szlifierka jest mała, a szczotkarka ma na wale zamontowane koła klinowe, które są połączone z silnikiem elektrycznym. Przy szczotkowaniu gaśnic także powstawało zapylenie z usuwanej farby, rdzy i naklejek. Gaśnicę trzeba było przydusić do szczotki rotacyjnej, wtedy powstawała wibracja przechodząca na ręce. Następnie gaśnicę się ługowało. Był tzw. basen, do którego wlewało się wodę i wsypywało sodę kaustyczną, którą się rozrąbywało wcześniej siekierą, bo była w stanie bryły. Basen miał rozmiary 5x3 albo 4x3 metry. Ubezpieczony miał środki ochrony indywidualnej : gumowe buty, gumowe rękawice, gumowy fartuch i maskę zakrywającą twarz. Oszczotkowane gaśnice wrzucało się do basenu, mieściło się w nim około 40 oszczotkowanych gaśnic. Roztwór sody kaustycznej był rozgrzewany, a gaśnice musiały w nim przebywać od 2-2,5 godziny. Po wyciągnięciu z basenu (po ługowaniu) ubezpieczony splukiwał gaśnice bieżącą wodą w celu zmycia ługu. Później

wkładał te gaśnice do pieca elektrycznego w celu osuszenia. Gaśnice te suszyły się w piecu w temperaturze 70-80 stopni. Suszenie trwało godzinę. Piec, w którym suszono gaśnice był w warsztacie już w momencie gdy ubezpieczony przyszedł do pracy. W czasie gdy jedne gaśnice suszyły się w piecu ubezpieczony następnie wkładał do basenu. Następnie gaśnice były malowane –malowanie gaśnic również wykonywał ubezpieczony. Było pomieszczenie ze ścianą wodną i ubezpieczony malował natryskowo pistoletem. Wcześniej gaśnice gruntował farbą podkładową tzw. minią, co robił przy pomocy pędzla.. Było to lakierowanie takie jak w warsztatach samochodowych. W przypadku gaśnic wodnych - gaśnice napełniane były wodą, jak również wlewany był do tej wody środek pianotwórczy (był to też środek żrący,). Gdy środek ten wylał się przypadkowo na powierzchnię gaśnicy - to farba natychmiast była zżarta. Gdyby ten środek dostał się na ciało np. na rękę, należało natychmiast to miejsce poleć strumieniem zimnej wody. Przy napełnianiu gaśnic wodnych ubezpieczony pracował także w masce - chodziło o ochronę przed oparami pochodzącymi od tego środka. Ubezpieczony napełniał też aparaty sprężonym powietrzem, chodziło o aparaty powietrzne, które używane były w jednostkach przy gaszeniu pożarów. Butle podłączało się pod sprężarkę, sprężarkę się włączało i ładowało się do 200 - 300 atmosfer. Była jedna sprężarka stojąca w pomieszczeniu. Ubezpieczony zajmował się przetłaczaniem azotu z butki do gaśnic. Azotem napełniałem gaśnice i proszkowe i wodne. Azot był środkiem wyrzucającym środek gaśniczy. Ubezpieczony nie wykonywał pracy w komorze niskich ciśnień ani pracy kesoniarza. W skali miesiąca przeciętnie 2-3 dni zajmowało mu napełnianie gaśnic azotem. Zdarzało się, że np. cały miesiąc ubezpieczony malował pistoletem natryskowym, albo ługował cały miesiąc. Nie więcej niż 2-3 dni w miesiącu zajmował się przetłaczaniem azotu do gaśnic. Nie w każdym miesiącu napełniał butle sprężonym powietrzem. Ubezpieczony był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy, nie miał dłuższych przerw w pracy, jak również nie korzystał z urlopów bezpłatnych. Ubezpieczony podpisywał wprawdzie zakres obowiązków w charakterze ślusarza- spawacza, lecz nie pracował przy spawaniu, nie posiadał uprawnień spawalniczych, nie zajmował się także produkcją mebli gabinetowych.

-dowód: zeznania świadków: H. G., W. W. zapis AV k. 23v akt sądowych, dokumentacja z okresu zatrudnienia k. 11 akt sądowych, zeznania ubezpieczonego zapis AV k. 23v, k. 37v akt sądowych

Sąd uznał zeznania świadków oraz ubezpieczonego złożone na okoliczność charakteru wykonywanej pracy za wiarygodne, z zeznań złożonych przez świadków- byłych pracowników (...) Zarządu (...) wynika jednoznacznie, iż odwołujący pracował wyłącznie przy naprawianiu i konserwowaniu sprzętu przeciwpożarowego i nigdy nie wykonywał czynności typowych dla pracownika zatrudnionego w charakterze ślusarza remontowego.

Sąd zważył, co następuje:

Sąd dokonał oceny omówionego wyżej stanu faktycznego w kontekście przepisów art.184 i 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j.Dz. U. z 2013 roku, poz.1140) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 z 1983 r., poz. 43.)

Zgodnie z treścią art. 184. ust 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32-34, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego (art. 184 ust 2)

Zgodnie z treścią art.32 ust 1 cytowanej wyżej ustawy ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym

charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 (65 lat dla mężczyzn, 60 lat dla kobiet.)

Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w cytowanym wyżej przepisie, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.)

Z kolei przepisy rozporządzenia wykonawczego z dnia 7 lutego 1983r, które nadal zachowały swoją moc na warunkach określonych w art. 32 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162, poz. 1118 ze zm.), mają zastosowanie do wszystkich pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z § 2 tego rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku, a okresy te stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

Niemniej jednak należy wskazać, iż w przypadku, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczeń potwierdzających okresy wykonywania pracy w szczególnych warunkach z przyczyn od siebie niezależnych, art. 472 i 473 k.p.c. umożliwiają ustalenie tych okoliczności w drodze postępowania odwoławczego przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z ww. artykułami w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych każdy fakt mający wpływ na prawo do świadczenia lub jego wysokość może być dowodzony wszelkimi środkami, które sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe. Sąd nie jest związany środkami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organem rentowym.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe pozwala na dokonanie ustalenia, iż ubezpieczony w spornym okresie czasu wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracę w warunkach szczególnych w rozumieniu cytowanego przepisu art. 32 ust 1, ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Wykonywana przez niego praca wymieniona jest w wykazie „A” w dziale IV poz. 40 (prace magazynowe, załadunkowe, rozładunkowe, transport oraz konfekcjonowanie surowców, półproduktów wyrobów gotowych – pylistych, toksycznych, żrących, parzących oraz wybuchowych), w dziale XIV poz. 18 (obsługa urządzeń i narzędzi wibracyjnych lub udarowych), w dziale IV poz. 11(produkcja gazów technicznych i napełnianie butli gazami technicznymi), w dziale XIV poz. 17(lakierowanie ręczne lub natryskowe- nie zhermetyzowane) oraz w dziale XIV poz. 9 (bezpośrednia obsługa sprzętarek) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 z 1983 r., poz. 43.) i jest pracą o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości.

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że ubezpieczony ma wymagany łączny ponad 15-letni okres zatrudnienia w warunkach szczególnych, uprawniający do przyznania prawa do wcześniejszej emerytury na mocy cytowanego art. 32 w zw. z art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Zaliczenie wymienionego wyżej okresu spowodowało, że odwołujący spełnia warunki konieczne do przyznania emerytury określone w cytowanych wyżej przepisach ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku i § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 z 1983 r., poz. 43 ze zm.)

Mając powyższe na uwadze Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od dnia osiągnięcia przez niego 60 roku życia.

W punkcie II wyroku Sąd na podstawie przepisu art. 118 ust.1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS z urzędu orzekł w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Zdaniem Sądu Okręgowego, w okolicznościach przedmiotowej sprawy brak było podstaw do stwierdzenia odpowiedzialności organu rentowego, pomimo uwzględnienia odwołania ubezpieczonego. Ubezpieczony za sporny okres zatrudnienia przedłożył wprawdzie świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych, które to świadectwo z uwagi na ściśle określone warunki formalne zostało zakwestionowane przez organ rentowy. W dokumencie tym nie wymienił wszystkich wykonywanych przez ubezpieczonego rodzajów prac oraz podał także taki ich rodzaj, których nie wykonywał.

Mając na uwadze sformalizowany przebieg postępowania przed organem rentowym, jak również występujące ograniczenia dowodowe, do przyznania ubezpieczonemu prawa do żądanego świadczenia konieczne było przeprowadzenie postępowania dowodowego na okoliczność świadczenia przez odwołującego zatrudnienia w warunkach szczególnych.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie przepisu art. 98 § 1 i 3 kpc w zw. z przepisem art. 99 kpc w zw. z § 3 ust. 1 w zw. z § 11 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej, udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. z 2005r. nr 219, poz. 1873).

SSO Janusz Madej